

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Informácia k novele zákona o DPH

Národná rada SR schválila dňa 12. 10. 2016:

- zákon č. 297/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o DPH) a ktorým sa mení zákon č. 331/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 298/2016 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Článkom IV. tohto zákona dochádza aj k doplneniu § 79 ods. 4 a 5 zákona o DPH.

Novelizované ustanovenia zákona o DPH nadobúdajú účinnosť 1. januára 2017 okrem ustanovení, ktoré sa týkajú zmeny účinnosti samozdanenia pri dovoze tovaru, ktoré nadobúdajú účinnosť od 31. decembra 2016.

1. Odpočítanie dane zahraničnou osobou

Ustanovenie § 49 ods. 9 zákona o DPH sa novelou zákona o DPH od 1.1.2017 dopĺňa takto: „Platiteľ registrovaný pre daň podľa § 5, ktorý spĺňa podmienky na vrátenie dane podľa § 55a alebo § 56, nemôže uplatňovať odpočítanie dane z tovarov a služieb prostredníctvom daňového priznania okrem odpočítania dane z tovarov a služieb, ktoré použije na dodávky tovarov a služieb, pri ktorých je osobou povinnou platiť daň podľa § 69 ods. 1 a okrem odpočítania ním uplatnenej dane na tovary a služby, pri ktorých je osobou povinnou platiť daň.“ Na základe uvedeného zahraničná osoba registrovaná podľa § 5 zákona o DPH má právo uplatniť odpočítanie dane prostredníctvom daňového priznania i v prípade, ak nadobudne tovar v tuzemsku z iného členského štátu, alebo ak je jej dodaný tovar alebo služba v tuzemsku, kedy je povinná platiť daň (napr. pri zdaniteľných obchodoch podľa § 69 ods. 12 zákona o DPH, kde sa uplatňuje prenos daňovej povinnosti).

2. Vrátanie dane zahraničnej osobe z iného členského štátu a z tretieho štátu

Novelou zákona o DPH s účinnosťou od 1.1.2017 sa v § 55a ods. 2 písm. c) druhom bode slová „§ 69 ods. 2 a 3“ nahrádzajú slovami „§ 69 ods. 2, 3 a 12“. Doplnením citovaného ustanovenia sa zjednocuje postup zahraničnej osoby usadenej v inom členskom štáte ohľadne vrátenia dane, ak zahraničná osoba uskutočňuje v tuzemsku len plnenia s prenosom daňovej povinnosti. V tomto prípade zahraničná osoba usadená v inom členskom štáte má prednostne uplatňovať vrátenie dane prostredníctvom žiadosti o vrátenie dane zaplatenej za tovary a služby v tuzemsku pred odpočítaním dane prostredníctvom daňového priznania.

V § 56 ods. 2 písm. c) druhom bode sa slová „§ 69 ods. 2 a 3“ nahrádzajú slovami „§ 69 ods. 2, 3 a 12“. Na základe tejto zmeny aj zahraničné osoby usadené v treťom štáte poskytujúce v tuzemsku plnenia s prenosom daňovej povinnosti musia prednostne uplatňovať vrátenie dane podľa § 56 zákona o DPH pred odpočítaním dane prostredníctvom daňového priznania.

3. Vrátanie dane osobám, ktoré požívajú výsady a imunity podľa medzinárodného práva

Úpravou ustanovenia § 61 ods. 13 zákona o DPH s účinnosťou od 1.1.2017 sa skracuje obdobie (z dvoch rokov na šesť mesiacov) od registrácie osobného automobilu na diplomatické evidenčné číslo do skončenia pôsobenia diplomata v Slovenskej republike, ktoré musí uplynúť, aby zahraničný zástupca nemal povinnosť vrátiť daň, ktorú mu daňový úrad vrátil pri kúpe osobného automobilu.

4. Osoby povinné platiť daň pri dodaní stavebných prác – zavedenie právnej istoty

V praxi dochádza často k rozdielnemu posúdeniu zatriedenia určitej stavebnej činnosti do klasifikácie CPA, v dôsledku čoho sa dodávateľ ako aj odberateľ vystavujú riziku dodatočného vyrubenia DPH, resp. neuznaniu odpočítania dane u odberateľa, ak dodávateľ nesprávne uplatnil daň na výstupe, pričom mal uplatniť prenos daňovej povinnosti.

Doplnením nového odseku 17 v § 69 novelou zákona o DPH: „Ak platiteľ dodá stavebné práce alebo dodá tovar s inštaláciou alebo montážou, a má za to, že tieto stavebné práce alebo tovar s inštaláciou alebo montážou sú plnením podľa odseku 12 písm. j) a vyhotovená faktúra obsahuje slovnú informáciu „prenesenie daňovej povinnosti“, platiteľ, ktorý je príjemcom plnenia, je osobou povinnou platiť daň“ sa zavádza tzv. právna fikcia pri uplatňovaní prenosu daňovej povinnosti pri stavebných prácach, ktorá by mala priniesť právnu istotu pre dodávateľa i odberateľa.

5. Kontrolný výkaz

Novela zákona o DPH ukladá platiteľovi dane, ktorý dodá stavebné práce vrátane dodania stavby alebo jej časti, ktoré patria do sekcie F štatistickej klasifikácie produktov podľa

činností (CPA) alebo dodá tovar s montážou alebo inštaláciou a táto montáž a inštalácia patrí do sekcie F štatistickej klasifikácie produktov podľa činností (CPA) s prenosom daňovej povinnosti podľa § 69 ods.12 písm. j) zákona o DPH, povinnosť uviesť vyhotovenú faktúru za predmetné zdaniteľné obchody v kontrolnom výkaze v časti A.2., aj keď tieto dodávky v daňovom priznaní neuvádza. Uvedené vyplýva z doplneného ustanovenia § 78a ods. 2 písm. a) zákona o DPH.

6. Náhrada za zadržanie nadmerného odpočtu počas daňovej kontroly

S účinnosťou od 1.1.2017 novela zákona o DPH zavádza nové ustanovenie § 79a, podľa ktorého, ak daňový úrad začne daňovú kontrolu v lehote na vrátenie nadmerného odpočtu podľa § 79 ods.1, 2 alebo ods. 5 a nadmerný odpočet nebude vrátený do uplynutia šiestich mesiacov od posledného dňa lehoty na vrátenie nadmerného odpočtu podľa § 79 ods. 1, 2 alebo ods. 5, platiteľ má nárok na úrok z nadmerného odpočtu. Platiteľovi je teda priznaná peňažná náhrada za zadržiavanie nadmerného odpočtu nad určité obdobie.

Platiteľ má nárok na úrok z nadmerného odpočtu vo výške dvojnásobku základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej prvý deň kalendárneho roka, za ktorý sa úrok z nadmerného odpočtu počíta. Ak táto úroková sadzba nedosiahne 1,5%, pri výpočte úroku z nadmerného odpočtu sa použije ročná úroková sadzba vo výške 1,5%. Úrok sa vypočíta zo sumy vráteného nadmerného odpočtu, a to za každý deň od uplynutia šiestich mesiacov odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na vrátenie nadmerného odpočtu podľa § 79 ods. 1, 2 alebo 5 zákona o DPH až do dňa jeho vrátenia vrátane.

Platiteľ nemusí o priznanie úroku z nadmerného odpočtu žiadať, daňový úrad mu o jeho priznaní vydá rozhodnutie. Úrok z nadmerného odpočtu daňový úrad neprizná, ak nie je viac ako 5 eur.

Ak počas kontroly nadmerného odpočtu si platiteľ opakovane neplnil povinnosti pri daňovej kontrole, opakovane nepreberal písomnosti, opakovane sa nedostavil bez ospravedlnenia na predvolanie na daňový úrad, opakovane nebol zastihnuteľný na adrese sídla, miesta podnikania a ani na adrese prevádzkarne, nemá nárok na úrok z nadmerného odpočtu, o čom daňový úrad vydá rozhodnutie.

Podľa prechodného ustanovenia § 85ke k úpravám účinným od 1.1.2017 má platiteľ nárok na úrok z nadmerného odpočtu podľa § 79a aj keď daňová kontrola v lehote na vrátenie nadmerného odpočtu podľa § 79 ods.1, 2 alebo ods. 5 začala pred 1.1.2017 a k 1.1.2017 nebola ukončená. Ustanovenie § 79a sa neuplatní, ak daňová kontrola v lehote na vrátenie nadmerného odpočtu podľa § 79 ods.1, 2 alebo ods. 5 bola skončená do 31.12.2016 vrátane.

7. Vrátenie nadmerného odpočtu v nadväznosti na skrátané vyrubovacie konanie

Ustanovenie § 79 ods. 4 sa zákonom č. 298/2016 Z. z. dopĺňa takto:

Ak v lehote na vrátenie nadmerného odpočtu podľa odseku 1 alebo 2 je zaslaná výzva na odstránenie nedostatkov v podanom daňovom priznaní, výzva na podanie kontrolného výkazu alebo výzva na odstránenie nedostatkov v podanom kontrolnom výkaze, lehota na vrátenie nadmerného odpočtu neplynie odo dňa doručenia výzvy až do dňa odstránenia nedostatkov alebo do dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vydaného podľa § 68a zákona č.563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov, pričom nadmerný odpočet sa vráti vo výške určenej v tomto rozhodnutí.

Uvedená zmena citovaného ustanovenia v spojení s § 68a zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov znamená, že ak platiteľ neodstráni požadované nedostatky v daňovom priznaní, daňový úrad môže v skrátanom vyrubovacom konaní na základe skutočností a na základe dôkazov, ktoré získal pri správe daní, znížiť výšku nárokovaného nadmerného odpočtu a vyrubovacím rozkazom určiť oprávnenú sumu nadmerného odpočtu na vrátenie. Až po dni nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia plynie lehota na vrátenie nadmerného odpočtu, ktorý sa vráti platiteľovi už v zníženej sume. Rovnaký postup na základe novelizácii § 79 ods. 5 zákona o DPH platí i v prípade, ak platiteľ na základe výzvy neodstráni nedostatky v podanom dodatočnom daňovom priznaní.

8. Posunutie účinnosti samozdanenia dovážaného tovaru z tretích štátov

Úpravou § 851 zákona o DPH článku X zákona č.331/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony dochádza k posunutiu účinnosti samozdanenia dovážaného tovaru z tretích štátov. Účinnosť samozdanenia dovážaného tovaru z tretích štátov prostredníctvom podaného daňového priznania bude uplatňovaná v závislosti od výšky dlhu verejnej správy SR a bude sa uplatňovať od 1. januára druhého kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom Európska komisia (Eurostat) zverejní údaje o výške verejného dlhu verejnej správy SR, podľa ktorých rozdiel medzi horným limitom dlhu ustanoveným pre príslušný rozpočtový rok a aktuálnou výškou dlhu za príslušný rozpočtový rok bude väčší ako 11 percentuálnych bodov.

*Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR
Centrum podpory pre dane
Január 2017*